

ES-SYSTEM

JEDNOSTKOWY
RAPORT
ROCZNY

R

sporządzony według
międzynarodowych
standardów
sprawozdawczości
finansowej

za 2015 rok

Kraków, 17 marca 2016

Spis Treści

Pismo Prezesa Zarządu	3
1. Sprawozdanie Zarządu z działalności ES-SYSTEM S.A. w 2015 roku	4
Omówienie wyników finansowych	4
1.1. Sprawozdanie z dochodów całkowitych - wybrane pozycje	4
1.2. Sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
1.3. Przepływy pieniężne	5
1.4. Wybrane wskaźniki finansowe	5
1.5. Struktura sprzedaży	6
1.6. Przychody ze sprzedaży	6
1.7. Zysk operacyjny	7
1.8. Zysk netto	7
1.9. Istotne zdarzenia i czynniki mające wpływ na wyniki finansowe	7
1.9.1. Czynniki występujące na rynku krajowym.	7
1.9.2. Czynniki występujące na rynku eksportowym.....	9
2. Pozostałe wydarzenia i czynniki wpływające na wyniki finansowe	11
3. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej, perspektywy rozwoju działalności w okresie następnego roku, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej.	11
4. Pozostałe informacje.....	13
5. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym.	22
6. Oświadczenia Zarządu.....	22

Wprowadzenie do raportu rocznego

Integralną częścią raportu rocznego są załączniki zawierające:

Załącznik nr 1 - Sprawozdania finansowe ES-SYSTEM S.A.

Załącznik nr 2 - Opinia i raport Biegłego Rewidenta

Załącznik nr 3 - Raport o stosowaniu ładu korporacyjnego

Pismo Prezesa Zarządu

Szanowni Akcjonariusze,

oddajemy w Państwa ręce sprawozdanie z działalności ES-SYSTEM S.A. w 2015 roku. Ubiegły rok to dla nas czas dynamicznego rozwoju i budowania pozycji Spółki na rynku profesjonalnego oświetlenia w Polsce i na świecie.

W jubileuszowym roku 25-lecia działalności, ES-SYSTEM zrealizował kolejne prestiżowe projekty oświetleniowe ważne z punktu widzenia rozwoju infrastruktury publicznej w Polsce, m.in.: Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Centrum wystawienniczo-kongresowe w Jasionce, Stadion Tychy, ASP w Katowicach. Po raz kolejny pokazaliśmy również, że w wielu projektach jesteśmy firmą o kompetencjach przewyższających międzynarodową konkurencję. W portfolio Spółki pojawiły się nowe referencje unikatowych projektów zagranicznych, takich jak siedziba Deloitte w Lizbonie, National Bank of Portugal, Lotnisko Kiszyniów w Mołdawii czy biurowiec Vindhjulet w Orebro, Szwecja. Dzięki temu umocniliśmy pozycję Spółki jako jednego z wiodących graczy na rynku profesjonalnego oświetlenia w Europie. Osiągnięcia z ostatniego roku wpisują się w 25-letnią historię ES-SYSTEM. Z myślą o zrównoważonym rozwoju i ochronie środowiska naturalnego realizujemy projekty w oparciu o założenia energy saving. W 2015 roku przeprowadziliśmy modernizację oświetlenia szeregu galerii handlowych i zakładów produkcyjnych jak: Galeria Turzyn w Szczecinie, Galerii Leszno, Centrum Handlowego Arkadia w Warszawie, Fabryki Faurecia w Gorzowie Wielkopolskim czy Gillette w Nowym Józefowie.

W 2015 roku przyśpieszyliśmy tempo wzrostu przychodów i zanotowaliśmy skokowy wzrost zysków. Sprzedaż wyniosła 181 mln zł co oznacza 9% wzrost r/r, w tym sprzedaż w kraju wzrosła o 9,6% r/r do poziomu 151 mln zł, zaś sprzedaż zagraniczna zanotowała 30 mln zł przychodów, tj. 6,5% wzrostu r/r. W segmencie architektonicznym osiągnięto 99 mln zł tj. 22% wzrostu r/r. Segment oświetlenia zewnętrznego zanotował 4,5% wzrostu r/r, przemysłowego 6,6% r/r. W omawianym okresie Spółka umocniła swoją pozycję na rynkach: arabskim, irlandzkim, szwajcarskim i portugalskim. Zysk operacyjny wzrósł o 3,7 mln zł, tj. 114% r/r do poziomu 7 mln zł, zaś zysk netto wyniósł 9,9 mln zł., tj. 265% wzrostu wobec 2014 roku.

W 2016 rok weszliśmy z solidnym portfelem zleceń. Jesteśmy w trakcie realizacji następnych projektów w tym: MPL Kraków Balice, Wydziałów Chemii i Geologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Biurowców B4B w Krakowie, dworca PKP w Gliwicach i dworca Łódź Fabryczna. Przed nami nowe możliwości rozwoju w obszarze nowoczesnych technologii w oświetleniu i wdrażaniu inteligentnych systemów oświetleniowych. Z ogromnym zainteresowaniem śledzimy zmiany na rynku i wyprzedzamy trendy oferując innowacyjne rozwiązania oświetleniowe.

Według prognoz na 2016 rok tempo wzrostu budownictwa w kraju wyniesie około 5,6%¹, co przy wsparciu branży inwestycyjnej nową pulą środków unijnych, będzie sprzyjać dalszemu budowaniu pozycji ES-SYSTEM na rynku. Priorytetem dla grupy będzie dalszy dynamiczny rozwój w segmencie architektonicznym, oświetlenia przemysłowego, zewnętrznego i awaryjnego w kraju i za granicą w oparciu o energooszczędne rozwiązania oświetleniowe w technologii LED

W imieniu Zarządu Spółki chcielibyśmy podziękować wszystkim tym, którzy mają swój wkład w ćwierćwiecze rozwoju Grupy ES-SYSTEM. Szczególne podziękowania składamy naszym pracownikom, partnerom biznesowym i akcjonariuszom. Dzięki Państwa wsparciu możemy realizować cele biznesowe i umacniać pozycję firmy na rynku. Cieszymy się, że mamy okazję współpracować z tak profesjonalnym zespołem ludzi. Mam nadzieję, że w przyszłym roku będziemy mogli świętować sukcesy związane z kolejnymi dokonaniaми ES-SYSTEM.

Z poważaniem,
Rafał Gawrylak
Prezes Zarządu ES-SYSTEM S.A.

¹ prognoza Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

1. Sprawozdanie Zarządu z działalności ES-SYSTEM S.A. w 2015 roku

Omówienie wyników finansowych

Najważniejsze dane finansowe na dzień 31 grudnia 2015 roku dla ES-SYSTEM S.A. kształtują się następująco²:

Przychody netto ze sprzedaży 181,2 mln zł - wzrost o 9% r/r

Zysk netto 9,9 mln zł - wzrost o 265% r/r

EBIT 7,0 mln - wzrost o 114% r/r

Rentowność operacyjna 3,8% wobec 2,0% w analogicznym okresie ubiegłego roku

Rentowność netto 5,5%, wobec 1,6% w analogicznym okresie ubiegłego roku

Stan środków pieniężnych na koniec okresu - 10,8 mln zł

Istotne zdarzenia i czynniki mające wpływ na wyniki finansowe Spółki:

Rozwój sprzedaży oświetlenia LED - blisko dwukrotny wzrost udziału w przychodach w stosunku do roku ubiegłego (49% udziału w 2015 wobec 28% udziału w 2014).

1.1. Sprawozdanie z dochodów całkowitych - wybrane pozycje

	4Q 2015	4Q 2014	Zmiana	Zmiana %	2015	2014	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	51 077	47 032	4 044	8,6%	181 183	166 096	15 088	9%
Zysk brutto ze sprzedaży	19 365	13 307	6 058	46%	56 093	46 825	9 267	20%
Koszty operacyjne	12 694	11 371	1 323	12%	48 006	44 429	3 578	8%
Amortyzacja	573	646	(73)	-11%	2 404	2 476	(72)	-3%
EBIT	5 925	1 882	4 043	215%	6 958	3 258	3 700	114%
<i>jako % przychodów</i>	<i>11,6%</i>	<i>4,0%</i>	<i>7,6 p.p.</i>		<i>3,8%</i>	<i>2,0%</i>	<i>1,9 p.p.</i>	
EBITDA	6 497	2 527	3 970	157%	9 362	5 734	3 628	63%
<i>jako % przychodów</i>	<i>12,7%</i>	<i>5,4%</i>	<i>7,3 p.p.</i>		<i>5,2%</i>	<i>3,5%</i>	<i>1,7 p.p.</i>	
Zysk brutto	5 962	1 950	4 012	206%	11 725	3 617	8 109	224%
Zysk netto	4 573	1 451	3 122	215%	9 903	2 715	7 187	265%
<i>jako % przychodów</i>	<i>9,0%</i>	<i>3,1%</i>	<i>5,9 p.p.</i>		<i>5,5%</i>	<i>1,6%</i>	<i>3,8 p.p.</i>	

1.2. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Struktura			
	2015	2014	2015	2014
Aktywa trwałe	92 825	94 088	56,3%	56,3%
Aktywa obrotowe	71 936	72 967	43,7%	43,7%
Kapitał własny	133 497	138 553	81,0%	82,9%
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	30 245	27 734	18,4%	16,6%

² Wszystkie dane (jeżeli nie zostanie wskazane inaczej) obejmują okres styczeń-grudzień 2015 r., zaś porównania mówią o dynamice w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego [2014].

Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	1 018	768	0,6%	0,5%
Suma aktywów	164 760	167 055	100,0%	100,0%

W 2015 roku poziom inwestycji w Spółce był niższy niż amortyzacja. Wartość aktywów trwałych w stosunku do początku 2015 roku spadła o 1,3 mln zł. Podstawowe inwestycje to nakłady na środki transportu w kwocie ok. 0,6 mln zł. Na spadek aktywów obrotowych, o około 1 mln zł r/r, największy wpływ miał spadek środków pieniężnych o 2,7 mln zł, a także zmniejszenie stanu zapasów o 1,1 mln zł przy jednoczesnym zwiększeniu krótkoterminowych należności o 3,0 mln zł.

Wzrost poziomu zobowiązań krótkoterminowych w głównej mierze wynika ze wzrostu zobowiązania z tytułu podatku dochodowego o 1,2 mln zł, oraz ze zwiększenia pozostałych rezerw o 0,8 mln zł. Łącznie wartość sumy bilansowej była niższa niż na początku okresu o 1,4%.

1.3. Przepływy pieniężne

	2015	2014
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	8 388	4 884
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	3 941	(2 150)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(15 032)	(2 143)
Przepływy pieniężne razem	(2 703)	591
Stan środków pieniężnych na koniec okresu	10 844	13 548

Stan środków pieniężnych na koniec okresu wyniósł 10,8 mln zł, co oznacza spadek o 2,7 mln, tj. 20% r/r. Głównym czynnikiem mającym wpływ na spadek stanu środków pieniężnych była wypłata dywidendy w kwocie 15 002 272,95 zł, w dniu 14 lipca 2015 roku. Wpływ ten został w części zniwelowany przez otrzymanie dywidendy w wysokości 4,6 mln zł od spółki zależnej ES-SYSTEM NT sp. z o.o..

1.4. Wybrane wskaźniki finansowe

	2015	2014
Rentowność aktywów (ROA)	6,0%	1,6%
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	7,3%	2,0%
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	19,0%	17,1%
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych	23,4%	20,6%
Wskaźnik płynności bieżącej	2,4	2,6
Wskaźnik płynności szybkiej	2,0	2,2
Cykl rotacji należności	97,1	108,5
Cykl rotacji zobowiązań	61,1	67,1

Poprawa wyników w widoczny sposób wpłynęła na polepszenie wskaźników rentowności. Ze względu na wypłatę dywidendy wskaźniki płynności uległy niewielkiemu obniżeniu, przy czym ich wartości nadal przekraczają poziomy powszechnie uznawane za bezpieczne.

Wzrost zobowiązań krótkoterminowych wpłynął na podwyższenie wskaźników zadłużenia. Skróceniu uległa zarówno rotacja należności jak i zobowiązań.

Definicje wskaźników finansowych

EBIT - zysk z działalności operacyjnej przed opodatkowaniem i odsetkami.

EBITDA - zysk operacyjny przed opodatkowaniem i odsetkami, powiększony o amortyzację.

Rentowność aktywów (ROA) - stosunek zysku netto spółki do wartości jej aktywów (średni stan w okresie).

Rentowność kapitałów własnych (ROE) - stosunek zysku netto do kapitałów własnych (średni stan w okresie).

Wskaźnik ogólnego zadłużenia - stosunek zobowiązań (długo- i krótkoterminowych) do sumy bilansowej pasywów.

Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych - stosunek zobowiązań (długo- i krótkoterminowych) do kapitałów własnych.

Wskaźnik płynności bieżącej - stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Wskaźnik płynności szybkiej - stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy do zobowiązań krótkoterminowych.

Cykl rotacji należności - stosunek należności krótkoterminowych i rozliczeń międzyokresowych (stan średni z końca i początku okresu) do sprzedaży netto razy liczba dni w okresie (365 dni).

Cykl rotacji zobowiązań - stosunek zobowiązań krótkoterminowych (stan średni z końca i początku okresu) do kosztów działalności operacyjnej³ razy liczba dni w okresie (365 dni).

1.5. Struktura sprzedaży

	4Q 2015	4Q 2014	Zmiana	Zmiana %	2015	2014	Zmiana	Zmiana %
Kraj	41 949	36 579	5 369	14,7%	150 860	137 633	13 227	9,6%
Udział w sprzedaży ogółem	82,1%	77,8%	4,4 p.p.		83,3%	82,9%	0,4 p.p.	
Eksport	9 128	10 453	(1 325)	-12,7%	30 323	28 463	1 860	6,5%
Udział w sprzedaży ogółem	17,9%	22,2%	-4,4 p.p.		16,7%	17,1%	-0,4 p.p.	
Przychody ze sprzedaży	51 077	47 032	4 044	8,6%	181 183	166 096	15 088	9,1%

1.6. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ES-SYSTEM S.A. w IV kwartale 2015 roku w stosunku do IV kwartału 2014 roku wzrosły o 8,6% do poziomu 51,1 mln zł. Sprzedaż eksportowa odnotowała spadek o 1,3 mln zł, tj. 12,7% r/r, natomiast sprzedaż krajowa wzrosła o 5,4 mln zł, tj. 14,7% r/r. Narastająco przychody Spółki w 2015 roku wzrosły o 9,1% w porównaniu z rokiem ubiegłym, do poziomu 181,2 mln zł. Wzrost sprzedaży dotyczył zarówno rynku krajowego, gdzie wzrósł 9,6% r/r do poziomu 151 mln zł, jak również rynku eksportowego, w którym sprzedaż Spółki wzrosła o 6,5% r/r do poziomu 30,3 mln zł.

W IV kwartale 2015 roku zysk brutto na sprzedaży wyniósł 19,4 mln zł, co oznacza wzrost o 46% r/r. Tak wysoki wzrost jest skutkiem zwiększenia wolumenu i rentowności sprzedaży opraw LED produkowanych w najnowocześniejszych technologiach. Narastająco na koniec roku zysk brutto ze sprzedaży Spółki był wyższy o 20% r/r i wyniósł 56,1 mln zł.

Marża na sprzedaży ogółem w 2015 roku wyniosła 31% i była wyższa niż w roku 2014 o 2,8 p.p.

³ Z pominięciem pozostałych kosztów.

1.7. Zysk operacyjny

EBIT ES-SYSTEM S.A. w IV kwartale 2015 roku w stosunku do IV kwartału 2014 roku wzrósł o 215% do poziomu 5,9 mln zł. EBIT w 2015 roku wyniósł 7 mln zł co oznacza wzrost o 114% r/r. Lepszy wynik EBIT był spowodowany głównie poprawą rentowności na sprzedaży brutto przy niższej dynamice wzrostu kosztów operacyjnych. Koszty operacyjne Spółki w całym 2015 roku były wyższe o 3,6 mln zł, tj. o 8% r/r, z czego wzrost kosztów sprzedaży wyniósł 2,6 mln tj. 8% r/r oraz kosztów zarządu o 1 mln tj. 9% r/r.

Łącznie koszt wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych w ES-SYSTEM S.A. ukształtował się na poziomie 29,2 mln zł, tj. o 2,1 mln zł wyżej niż przed rokiem. Koszty usług obcych ukształtowały się na wyższym o 1,4 mln zł poziomie niż w 2014 roku i wyniosły 11,3 mln zł, wobec 9,9 mln zł rok wcześniej. Głównymi elementami tej grupy kosztów były: prowizje pośredników i przedstawicieli handlowych oraz usługi podwykonawcze. Koszty amortyzacji kształtowały się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym.

Spółka poniosła 1,1 mln zł straty na pozostałej działalności operacyjnej w porównaniu do zysku w wysokości 0,9 mln zł w 2014 roku. W 2015 roku pozostałe przychody operacyjne wyniosły 0,9 mln zł i były niższe o 0,6 mln zł niż w roku ubiegłym, kiedy to na pozytywny wynik na pozostałej działalności operacyjnej główny wpływ miały zdarzenia, takie jak: spłata należności, otrzymane odszkodowanie z tytułu postępowania sądowego w sprawie przeciwko firmie Beghelli, sprzedaż środków trwałych (sprzedaż samochodów w związku z odnowieniem floty), zwrot podatku od zrealizowanych inwestycji na Węgrzech i w Bułgarii. Dodatkowo na stratę na pozostałej działalności operacyjnej miały wpływ wyższe niż w roku ubiegłym odpisy aktualizujące wartość zapasów i należności, odpowiednio o 0,6 i 0,3 mln zł.

Działalność finansowa w 2015 roku przyniosła poprawę zysku brutto o 4,8 mln zł, co oznacza wzrost 1230% r/r. Lepszy wynik jest w głównej mierze efektem otrzymania dywidendy ze spółki zależnej ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. w wysokości 4,6 mln zł.

1.8. Zysk netto

W IV kwartale 2015 roku Spółka zanotowała zysk netto w wysokości 4,6 mln zł, co względem IV kwartału 2014 roku oznacza 215% wzrostu. W skali całego 2015 roku zysk netto Spółki wzrósł o 7,2 mln zł, tj. 265% r/r, osiągając poziom 9,9 mln zł.

Efektywna stopa podatku dochodowego w 2015 roku spadła do 15,5%. Przed rokiem było to odpowiednio 24,9%.

1.9. Istotne zdarzenia i czynniki mające wpływ na wyniki finansowe

1.9.1. Czynniki występujące na rynku krajowym.

Według wstępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w całym 2015 roku produkcja budowlano-montażowa ogółem zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane była wyższa o 2,8% w porównaniu do 2014 roku.

W kilku grupach obiektów będących obszarem działalności ES-SYSTEM produkcja budowlana r/r zanotowała wzrosty (budowle sportowe i rekreacja: +22,2%, budynki wielomieszaniowe +13,8%, budynki przemysłowe i magazynowe: +9,6%, budynki biurowe: +7,7%, budynki hotelowe: +5,9%, budownictwo drogowe: +1,8%), zaś w kilku zanotowała spadki (budynki handlowo-usługowe: -6,6%, budynki użyteczności publicznej: -11,7%).

Produkcja urządzeń elektrycznych w grudniu 2015 roku zwiększyła się o 26,3% w stosunku do grudnia 2014 roku.

Wartość rynku oświetleniowego w Polsce, według szacunków ES-SYSTEM, wzrosła o 3-5% w stosunku do 2014 roku.

Sprzedaż krajowa

Zgodnie z oczekiwaniami w całym 2015 roku Spółka zanotowała sprzedaż krajową na poziomie 151 mln zł, tj. wzrost 9,6% r/r. W IV kwartale 2015 roku sprzedaż krajowa wyniosła 42 mln zł. (wzrost o 14,7% r/r).

W IV kwartale 2015 roku Spółka zrealizowała lub kontynuowała realizację projektów oświetleniowych m.in. następujących obiektów:

Panorama Raclawicka - Wrocław
Muzeum Narodowe - Szczecin
Centrum rekreacyjno-sportowe WUM - Warszawa
Wydział Chemii UJ - Kraków
MPL Kraków Balice - Kraków
Dworzec PKP - Gliwice
Elektrownia Opole blok 5 i 6 - Opole
Centrum Wystawienniczo-Kongresowe - Jasionka
Collegium Chemicum AM - Poznań
Oświetlenie LED przeciwybuchowe - LW
Bogdanka - Łączna k. Lublina
Dworzec Łódź Fabryczna - Łódź
Sato hala produkcyjna z biurowcem - Wrocław
Biurowiec Royal Wilanów - Warszawa
Biurowiec Atlantic - Warszawa
Galeria Handlowa Turzyn - modernizacja - Szczecin
Biurowiec PRIME przy ul. Grzybowskiej - Warszawa
Modernizacja Galerii Handlowych Multi
Development -Włocławek, Leszno, Zamość
Brynów Center - Katowice

Schooler powierzchnia biurowo-magazynowa -
Zabrze
Hala produkcyjna Danone-Żywiec Zdrój
Budynki biurowo-mieszkalne ECHO ul. Sowińskiego
- Poznań
Hala Velux - Namysłów
Biurowiec i hala firmy HAGER BERKER - Kórnik
k. Poznania
Modernizacja Galerii Outlet - Szczecin
Szpital w Barlinku - Barlinek
Galeria Jurowiecka - Białystok
Procter & Gamble siedziba firmy - Warszawa
Modernizacja zakładu Gillette - Nowy Józefów
Biurowiec "Błękitek" - Kraków
Biurowiec bud. E i F-B4B - Kraków
Biurowiec al. Pokoju 5 - Kraków
Biurowiec AVIA - Kraków
Budynek biurowy ECHO ul. Opolska - Kraków
Spalarnia odpadów - Kraków
Zakład produkcyjny Syntaj - Trzebinia
Ziaja biurowiec - Gdańsk

Segmenty działalności

W ujęciu segmentowym, w oświetleniu architektonicznym w 2015 roku nastąpił wzrost sprzedaży o 29,5%, zaś w oświetleniu przemysłowym nastąpił wzrost sprzedaży o 9,3%. Jest to pochodną ciągłego wprowadzania nowych rozwiązań zaawansowanych technologicznie i atrakcyjnych cenowo oraz wzrostu sprzedaży rozwiązań w technologii LED. W oświetleniu zewnętrznym sprzedaż spadła o 4,3% r/r.

W segmencie odbiorców hurtowych w IV kwartale sprzedaż wyniosła 41,1% całości sprzedaży firmy w kraju. Jest to zgodne ze strategią kontynuacji współpracy z dystrybucją – sieciami hurtowymi i grupami zakupowymi. Jest to kolejny kwartał wzrostu sprzedaży do odbiorców hurtowych.

Oświetlenie LED

Spółka obserwuje wzrost sprzedaży sprzętu oświetleniowego w technologii LED. Jest to zgodne ze strategią Spółki. W IV kwartale 2015 roku sprzedaż rozwiązań LED wzrosła o 130% r/r. W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku oświetlenie LED w kraju stanowiło 46,8% całkowitej sprzedaży wobec 27,4% w całym 2014 roku. Dynamika wzrostu wyniosła 87% r/r. Rynek oczekuje rozwiązań LED. Rozwiązania w innych technologiach funkcjonują głównie w projektach opracowanych i zaplanowanych w latach poprzednich. Nowe wdrożenia, rozwój oferty zaawansowanych technologicznie rozwiązań, ciągłe prace nad zastępowaniem rozwiązań świetlówkowych oraz wyładowczych wysokoprężnych rozwiązaniami LED-owymi, w ofertach i projektach powoduje wypieranie starszych technologii. Nie bez znaczenia jest również ciągła optymalizacja parametrów technicznych istniejących już rozwiązań przy jednoczesnym spadku cen.

Laboratorium badawcze Grupy ES-SYSTEM utrzymało status laboratorium nadzorowanego SMT z uprawnieniem do wykonywania badań w procesie ENEC zgodnie z wymaganiami międzynarodowych organizacji CAA oraz IECEE CB (IEC System of Conformity Assessment Schemes for Electrotechnical Equipment and Components). Obecnie w Polsce są tylko dwa laboratoria oświetleniowe tej klasy. Status laboratorium nadzorowanego SMT zwiększa konkurencyjność produkowanych przez Grupę systemów oświetleniowych, w tym oferty rozwiązań LED-owych, poprzez badania i weryfikację wyrobów w procesie certyfikacji ENEC. Klienci otrzymują produkty sprawdzone, o określonych parametrach i jakości, co potwierdzają wiarygodne badania.

Perspektywy rynku krajowego

Osiągnięty wynik sprzedaży w kraju jest pochodną sukcesywnego wdrażania energooszczędnych kompleksowych rozwiązań oświetleniowych. Spółka koncentruje się na nowych rozwiązaniach w technologii LED oraz stopniowym zastępowaniu istniejących rozwiązań świetlówkowych i wyładowczych technologią LED, którym towarzyszy poprawa parametrów technicznych. Oczekiwany jest dalszy wzrost sprzedaży opraw oświetlenia architektonicznego, awaryjnego, przemysłowego, zewnętrznego w technologii LED w różnych

systemach oświetleniowych. Obecny udział rozwiązań LED-owych w opracowywanych wdrożeniach, projektach i ofertach pozwala sądzić, że wzrost ich sprzedaży będzie kontynuowany. Dotyczy to zarówno obiektów budowanych jak również modernizowanych.

Zwiększony będzie nacisk na oferowanie zaawansowanych technicznie rozwiązań oświetleniowych, wzbogaconych o elementy sterowania.

Optymalizacja procesów wdrożeniowych oraz logistycznych umożliwi większe i bardziej elastyczne dostosowanie się do wymogów i potrzeb rynku. Rosnący popyt na zindywidualizowane rozwiązania oświetleniowe pozwala na coraz większe wykorzystanie przewagi konkurencyjnej ES-SYSTEM.

W 2016 roku Spółka zakłada dalszy rozwój na rynku krajowym w dotychczasowych segmentach działalności, tj. w segmencie architektonicznym, przemysłowym, zewnętrznym w oparciu głównie o rozwiązania LED. Kontynuowane będą prace nad pozyskaniem nowych klientów w segmentach, posiadających potencjał wzrostu sprzedaży, tj. przemysł, edukacja, służba zdrowia, budownictwo mieszkaniowe, obiekty handlowe. W ramach rozwoju sprzedaży w tych segmentach projektowane są nowe konkurencyjne produkty dostosowane do oczekiwań rynku.

Kontynuowana będzie współpraca z dystrybucją – sieciami hurtowymi i grupami zakupowymi.

W oparciu o wyniki IV kwartału 2015 roku oraz aktualny poziom zamówień Zarząd ma nadzieję osiągnąć, w I kwartale 2016 roku, wynik sprzedaży co najmniej na poziomie z I kwartału 2015 roku. Obecny portfel zleceń zawiera ok. 4900 pozycji z terminem realizacji do końca 2016 roku.

1.9.2. Czynniki występujące na rynku eksportowym

Sprzedaż eksportowa

W IV kwartale 2015 roku Spółka osiągnęła sprzedaż eksportową na poziomie 9,1 mln zł, tj. 12,7% niższą r/r. Wynik całego 2015 roku w eksporcie był wyższy od zrealizowanego w 2014 roku o 1,9 mln zł, tj. o 6,5%. Największy wzrost r/r, zarówno wartościowy jak i procentowy, zanotowano na rynkach: arabskim, irlandzkim, szwajcarskim i portugalskim.

W 2015 roku udało się odwrócić tendencję spadkową w sprzedaży na Ukrainę (wzrost o 6%), natomiast nadal zmniejsza się sprzedaż na rynku rosyjskim (spadek o 48%). Cały rynek wschodni zanotował spadek jedynie o 11% dzięki znaczącym wzrostom w krajach bałtyckich (na Łotwie 42%, w Estonii 16% i na Litwie 13%). Liderem sprzedaży zagranicznej w 2015 roku pozostały Niemcy z 12,8% udziałem. Drugi największy rynek eksportowy to Szwecja, gdzie Spółka sprzedała 12,5% całości sprzedaży zagranicznej.

W IV kwartale 2015 roku Grupa zrealizowała lub kontynuowała realizację projektów oświetleniowych m.in. następujących obiektów:

[Lotnisko Zagrzeb](#) - Chorwacja

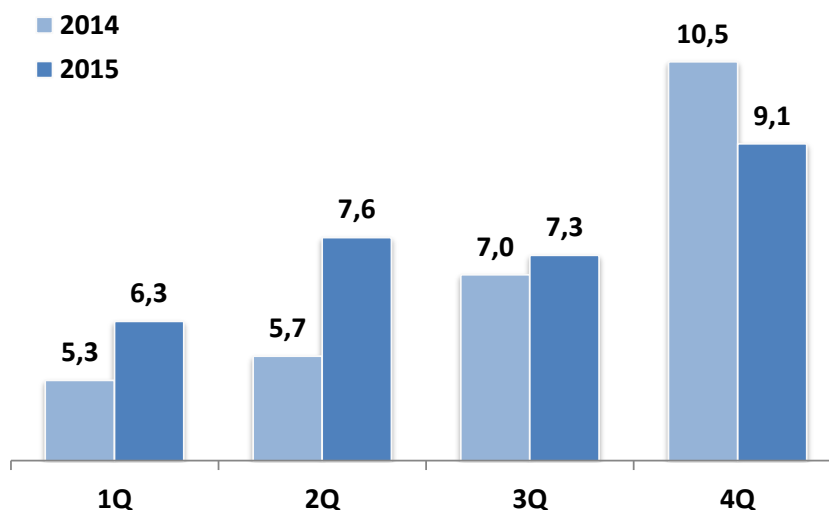
[Lotnisko Kiszyniów](#) - Mołdawia

[CRH biurowiec cementowni](#) Dublin - Irlandia

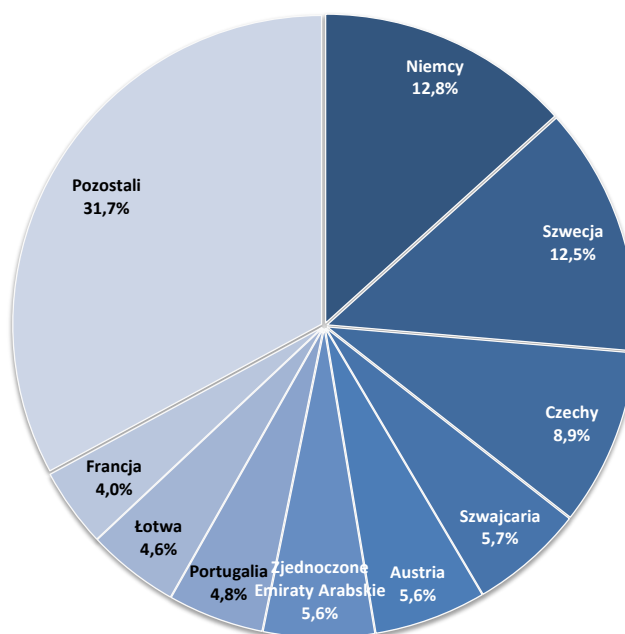
[Vindhjulet biurowiec](#) Orebro - Szwecja

[Stoki narciarskie Lindvallen Salen i Källviksbacken Falun](#) - Szwecja

Sprzedaż eksportowa ES-SYSTEM S.A. w latach 2014 i 2015

Struktura geograficzna sprzedaży eksportowej ES-SYSTEM S.A. w 2015 roku

Oświetlenie LED

Obserwowany jest stały wzrost sprzedaży produktów LED na rynku eksportowym. W IV kwartale 2015 roku sprzedaż rozwiązań LED wzrosła o 53,0% r/r. W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku oświetlenie LED w eksporcie stanowiło 57,4% całkowitej sprzedaży wobec 31,5% w całym 2014 roku. Dynamika wzrostu wyniosła 94,4% r/r.

Perspektywy rynku eksportowego

Na 2016 rok Spółka zakłada wzrost aktywności na wybranych rynkach eksportowych w tym głównie na rynkach arabskich i rozwiniętych rynkach zachodnioeuropejskich. W planach jest wzrost działań marketingowych, udział w targach branżowych, przede wszystkim L&B we Frankfurcie, gdzie pokazane zostaną najnowsze konstrukcje i technologie. Konsekwentnie będzie realizowana polityka oferowania najnowszych rozwiązań energooszczędnych dla krajów wysoko rozwiniętych (Europa Zachodnia i Skandynawia). W 2016 roku realizowane będą kontrakty wynegocjowane na Bliskim Wschodzie w latach ubiegłych. Planowana jest znacząca rozbudowa biznesowych kontaktów na Dalekim Wschodzie i w Europie Południowej.

W oparciu o aktualny portfel zamówień Zarząd oczekuje w I kwartale 2016 roku co najmniej utrzymania poziomu sprzedaży r/r.

2. Pozostałe wydarzenia i czynniki wpływające na wyniki finansowe

Informacje dotyczące wypłaconej lub zadeklarowanej dywidendy

8 kwietnia 2015 roku na podstawie uchwały ZZW ES-SYSTEM NT Sp. z o.o., postanowiono zysk netto w kwocie 4 605 436,68 zł wypracowany przez spółkę zależną w 2014 roku przeznaczyć na wypłatę dywidendy udziałowcom. Emitent otrzymał dywidendę w dniu 13 kwietnia 2015 roku.

ZWZA ES-SYSTEM S.A. w dniu 8 maja 2015 roku podjęło uchwałę nr 6 o podziale zysku netto za 2014 rok, z przeznaczeniem całości zysku, tj. kwoty 2 715 356,89 zł na wypłatę dla akcjonariuszy w formie dywidendy.

Walne Zgromadzenie postanowiło wypłacić akcjonariuszom dywidendę według następujących zasad:

- łączna kwota dywidendy wyniosła 15 002 272,95 zł i obejmuje:
  - całość zysku za rok obrotowy 2014 w kwocie 2 715 356,89 zł,
  - kwotę 366 563,24 zł pochodzącą z likwidacji „Programu Motywacyjnego spółki ES-SYSTEM S.A.”,
  - kwotę 11 920 352,82 zł przeniesioną z kapitału zapasowego, utworzonego z zysku Spółki, która została przeznaczona na wypłatę dywidendy, zgodnie z uchwałą nr 5/2015 Walnego Zgromadzenia.
- wartość dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosi 0,35 zł
- liczba akcji uczestniczących w podziale dywidendy wynosi 42 863 637
- dzień dywidendy: 30 czerwca 2015 roku
- termin wypłaty dywidendy: 14 lipca 2015 roku

Emitent dokonał wypłaty dywidendy zgodnie z harmonogramem.

Zmiany w składzie organów zarządzających i nadzorujących

1 stycznia 2015 roku Pan Rafał Gawrylak objął funkcję Członka Zarządu ds. organizacji produkcji w ES-SYSTEM S.A.

9 kwietnia 2015 roku Spółka ES-SYSTEM S.A. otrzymała zawiadomienie od Pana Bogusława Pilszczka, pełniącego funkcję Prezesa Zarządu ES-SYSTEM S.A. o rezygnacji z ubiegania się o wybór w skład Zarządu ES-SYSTEM S.A. w następnej, VII kadencji. VI kadencja Zarządu ES-SYSTEM S.A. upłynęła z dniem 8 maja 2015 roku.

8 maja 2015 roku Walne Zgromadzenie ES-SYSTEM S.A., w związku z upływem VI kadencji, powołało na VII kadencję Radę Nadzorczą w składzie:

Bożena Ciupińska – Przewodnicząca Rady

Bogusław Pilszczek – Wiceprzewodniczący Rady

oraz następujących członków Rady: Leszek Ciupiński, Jacek Wysocki, Rafał Maciejewicz, Arkadiusz Chojnacki, Radosław Wojciechowski, Jerzy Burdzy.

8 maja 2015 roku Rada Nadzorczą powołała na kolejną, VII kadencję: Pana Rafała Gawrylaka na Prezesa Zarządu, Pana Mikołaja Wierzbickiego na Wiceprezesa Zarządu, Pana Mirosława Butryna na Wiceprezesa Zarządu.

28 lipca 2015 roku Emitent otrzymał zawiadomienie od Pana Mikołaja Wierzbickiego pełniącego funkcję Wiceprezesa Zarządu ES-SYSTEM S.A. ds. ekonomicznych o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Zarządu ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2015 r.

9 grudnia 2015 roku Rada Nadzorczą ES-SYSTEM S.A. powołała Pana Waldemara Pilcha na stanowisko Wiceprezesa Zarządu VII kadencji, wspólnej z pozostałymi członkami Zarządu. Pan Pilch objął funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. rozwoju biznesu z dniem 1 stycznia 2016 roku.

3. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej, perspektywy rozwoju działalności w okresie następnego roku, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej.

Otoczenie i tendencje rynkowe

4Koniunktura w sektorze przedsiębiorstw poprawiła się i kształtuje się nieznacznie powyżej długookresowej średniej. O poprawie koniunktury świadczą zarówno wzrosty wskaźników prognoz popytu, zamówień i produkcji na I kw. 2016 r., jak i dalszy spadek odsetka przedsiębiorstw deklarujących popyt jako barierę rozwoju. Tym samym w przypadku prognoz popytu nie obserwuje się wyraźnego negatywnego wpływu wysokiej niepewności dotyczącej kształtu polityki fiskalnej. Przeciwnie, pozytywne prognozy przedsiębiorstw mogą częściowo wynikać z zapowiadanego zwiększenia wydatków rządowych, które powinno przyczynić się do wzrostu popytu krajowego. Optymistyczne prognozy formułowane przez przedsiębiorstwa pozwalają w najbliższym okresie oczekiwać przyspieszenia dynamiki sprzedaży.

Nieznaczne pogorszenie koniunktury odnotowano jedynie w budownictwie. Spadki wskaźników prognoz popytu oraz zamówień były jednak na tyle niewielkie, że nie rodzą obaw o kondycję sektora budowlanego. Można oczekiwać, że w perspektywie I kw. 2016 roku czynnikiem, który będzie miał dominujący wpływ na koniunkturę w budownictwie będą warunki pogodowe; w dalszej zaś perspektywie –plany inwestycyjne rządu.

Realizacja strategii 2013-2015 i perspektywy rozwoju w 2016 roku

Główne filary strategii ogłoszonej raportem bieżącym nr 20/2012 z dnia 26.09.2012 r. obejmowały:

1. wzrost udziału Grupy Kapitałowej w krajowym rynku opraw profesjonalnych do 25% z obecnych 20%
2. wzrost udziału sprzedaży zagranicznej w strukturze Grupy do 41% na koniec 2015 roku z obecnych 22% w I półroczu 2012 roku
3. na koniec 2015 roku sprzedaż oświetlenia standardowego będzie stanowiła 55% sprzedaży Grupy, 30% będą stanowiły rozwiązania LED, a pozostałe 15% elektronika i serwis
4. w okresie 2012-2013 Zarząd zakłada utrzymanie dotychczasowej kilkuprocentowej tendencji wzrostu sprzedaży firmy. W ocenie Zarządu wyraźny impuls wzrostu sprzedaży powinien nastąpić w kolejnych latach tj. 2014-2015.

W odniesieniu do założeń strategii na lata 2013-2015, mając na względzie dynamiczne zmiany na rynku w kraju i zagranicą odbiegające w kluczowych obszarach od założeń do strategii, Zarząd spółki ES-SYSTEM ocenia pozytywnie realizację głównych filarów rozwoju oraz osiągnięte na koniec 2015 roku wyniki finansowe na poziomie 11% wzrostu w stosunku do 2013 roku.

Należy podkreślić, że w omawianym okresie rynek krajowy jak i wybrane rynki europejskie rosły poniżej oczekiwań lub pozostawały pod wpływem stagnacji, co przełożyło się na możliwości rozwoju spółki. Wartość krajowego rynku profesjonalnego oświetlenia szacowana w 2012 roku na ok. 700 mln przez okres 2013-2015 rosła jednoprocetowo. Wyraźny trend wzrostowy branża odczuła dopiero w 2015 roku. Dla rynku światowego w latach 2012-2015 wzrost wyniósł 5% (CAGR wg McKinsey's Report), przy czym rynek kluczowy dla działalności spółki i realizacji strategii, tj. rynek Europy Wschodniej pozostawał od presją dekoniunktury. Największe rynki Europy Zachodniej, takie jak Niemcy czy Francja rosły jednocyfrowo, poniżej założeń w strategii.

W omawianym okresie w branży oświetleniowej w kraju i za granicą nastąpiła rewolucja LED-owa, co przełożyło się na większy niż zakładano udział rozwiązań LED w sprzedaży całkowitej grupy. Na koniec 2015 roku sprzedaż oświetlenia standardowego w Grupie Kapitałowej stanowiła 39,6%, rozwiązania LED - 48,6%, a elektronika i serwis stanowiły 11,8% w całości sprzedaży. Obecnie Spółka koncentruje się na ofertowaniu i realizacji projektów głównie w oparciu o technologię LED. Uwzględniając wieloletnie doświadczenie i światowe referencje spółki w realizacji energooszczędnych projektów opartych o najnowocześniejsze rozwiązania oświetleniowe, ES-SYSTEM ma przewagę konkurencyjną w tym segmencie na rynku krajowym.

W latach 2013-2015, w ramach rozwoju oferty produktowej,- wprowadzono do produkcji zaawansowane systemy sterowania szczególnie w systemie transmisji bezprzewodowej Zig Bee. ES-SYSTEM prowadzi testowe projekty z wykorzystaniem tego rozwiązania. Wzrasta zainteresowanie w gminach i miastach sterowaniem bezprzewodowym. Zarząd ma nadzieję na wykorzystanie tej oferty produktowej w umacnianiu pozycji Spółki w segmencie oświetlenia zewnętrznego. Kolejnym krokiem będzie wprowadzenie, w II kwartale 2016 roku, oświetlenia awaryjnego z elektroniką DALI. Pozwoli to na budowanie przewagi technologicznej. W oferowanych przez ES-SYSTEM rozwiązaniach sterowania oświetleniem w systemie DALI, 1-10 V oraz systemach nadzoru w oświetleniu awaryjnym ATI, CTI 2 oraz centralnej baterii, w okresie obowiązywania strategii, nastąpił wzrost

⁴ NBP, Nr 01/16 (styczeń 2016 r.) Szybki Monitoring NBP Informacja o kondycji sektora przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem stanu koniunktury w IV kw. 2015 r. oraz prognoz na I kw. 2016 r.

o ok 15%. Przykładem wprowadzania do oferty nowoczesnych technologii są również systemy prezentowane na targach L&B we Frankfurcie, w marcu 2016 roku - nowa generacja opraw LED realnie wpływająca na okołodobowy rytm życia człowieka i spójna ze światowym trendem „Human Centric Lighting”. Dzięki aktywizującej funkcji światła zwiększy ona wydajność pracy w biurze, nauki w szkole i rekonwalescencji pacjentów w szpitalach i ośrodkach opieki. Kolejnym produktem są systemy z dynamiczną kontrolą bieli, które imitują światło dzienne i znajdują zastosowanie w modernizowanych galeriach handlowych.

W omawianym okresie Spółka realizowała także strategię ekspansji zagranicznej zgodnie z określonymi celami. W związku z pogorszeniem koniunktury na wybranych rynkach i niższym popytem na produkty eksport rozwijał się w omawianym okresie w tempie poniżej tempa rozwoju w kraju. Ponadto dekonunktura na rynkach wschodnich, pochodna sytuacji politycznej, wpłynęła negatywnie na potencjał rynku i wyniki sprzedaży Grupy. W omawianym okresie Spółka nie zrealizowała zakładanego celu wzrostu udziału eksportu w strukturze sprzedaży. Udział eksportu w sprzedaży całkowitej Grupy na koniec 2015 roku wyniósł 18%, przy wzroście sprzedaży eksportowej r/r o 6,3%. Prowadzone działania w celu pozyskania nowych partnerów na rynkach zagranicznych i rozwoju sieci kontaktów nie przyniosły wystarczających efektów w zakładanym czasie. Poniesione nakłady na budowanie pozycji na wybranych rynkach eksportowych powinny przełożyć się na efekty sprzedażowe w najbliższych latach.

Zarząd planuje dalsze działania w celu ekspansji zagranicznej i rozwoju sprzedaży na wybranych rynkach eksportowych o dużym potencjale wzrostu. W oparciu o dotychczasowe realizacje, Zarząd ocenia dobrze pozycję wyjściową Spółki na rynkach: Bliskiego Wschodu, Niemiec, Szwajcarii, Francji, gdzie zrealizował dotąd szereg prestiżowych projektów, takich jak: Uniwersytet Sabah al Salem w Kuwejcie, lotnisko w Hanowerze, zakłady zbrojeniowe w Szwajcarii, biurowiec Friedland w Paryżu. Budowanie pozycji na wybranych rynkach eksportowych będzie realizowane w oparciu o rozwój kontaktów biznesowych, udział w wybranych wydarzeniach branżowych oraz umacnianie sieci przedstawicieli handlowych. W kręgu zainteresowania nadal pozostaje rynek wschodni, jednak dalsze działania w tym regionie są uzależnione od sytuacji politycznej i koniunktury.

W latach 2013-2015 wartość sprzedaży opraw oświetleniowych do kanału hurtowego wyniosła 182 mln zł. Od roku 2013 sukcesywnie wprowadzono nową ofertę produktów LED, dedykowanych do sprzedaży hurtowej, która zastąpiła dotychczasowe oprawy na źródła konwencjonalne. Zarząd ma nadzieję utrzymać proporcje w sprzedaży między klientem hurtowym a inwestycyjnym na dotychczasowym poziomie, stale aktualizując dedykowaną dla tego segmentu ofertę produktów LED.

Wartość nakładów inwestycyjnych w Grupie Kapitałowej, w latach 2013-2015 wyniosła 14,9 mln zł, w tym 4,9 mln zł w celu dostosowania parku maszynowego i technologii do wymogów rynku i nowych trendów w branży. W 2016 roku Spółka planuje przeznaczyć w Grupie Kapitałowej ok. 10 mln zł na inwestycje.

W oparciu o potencjał rozwoju branży, Zarząd ma nadzieję uzyskać w 2016 roku co najmniej jednocyfrowy wzrost sprzedaży na rynku krajowym i eksportowym. Ostateczna skala poprawy wyników będzie zależała od portfela projektów, które wejdą do realizacji w br. Zyski Spółki będą pochodną struktury produktowej portfela realizowanych projektów oraz koniunktury w branży.

4. Pozostałe informacje

Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu Emitent jest na nie narażona.

Czynniki zewnętrzne

Ryzyko związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną w Polsce i Europie.

Przychody ES-SYSTEM S.A. pochodzą z działalności na rynku dóbr inwestycyjnych w kraju i za granicą, stąd też jej wyniki finansowe uzależnione są od czynników związanych z sytuacją makroekonomiczną Polski i wybranych rynków zagranicznych, a w szczególności od:

- koniunktury gospodarczej,
- poziomu inwestycji prywatnych krajowych i zagranicznych,

- poziomu nakładów budżetowych na inwestycje,
- udogodnień podatkowych dla przedsiębiorców,
- efektywnego wykorzystania funduszy unijnych.

Negatywne zmiany w sytuacji makroekonomicznej mogą generować ryzyko dla prowadzonej przez Emitenta działalności gospodarczej i tym samym wpływać na jego wyniki finansowe w przyszłości. Wzrost nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę wspierany przez zapowiadaną ekspansywną politykę fiskalną nowego rządu może spowodować wzrost popytu na produkty oferowane przez Emitenta i tym samym zmniejszać ryzyko związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną i jego wpływ na wyniki finansowe osiągnięte przez ES-SYSTEM w przyszłości.

Ryzyko związane z rynkiem, na którym działa Emitent.

Branża sprzętu oświetleniowego, w której działa Emitent jest silnie uzależniona od koniunktury gospodarczej, a w szczególności koniunktury w budownictwie w Polsce i Europie. Czynniki takie jak: tempo wzrostu gospodarki, nakłady inwestycyjne mają znaczący wpływ na poziom inwestycji w sektorze dóbr inwestycyjnych, co przekłada się na sytuację finansową Emitenta. Niższe tempo wzrostu gospodarczego, niższe nakłady inwestycyjne, wyższy poziom podatków oraz wyższe stopy procentowe mogą negatywnie wpłynąć na poziom inwestycji w sektorze dóbr inwestycyjnych w Polsce i Europie, a tym samym na działalność, wyniki oraz sytuację finansową i perspektywy rozwoju Emitenta. Podobnie jak w Polsce, również na innych rynkach działania ES-SYSTEM, branża oświetleniowa w znaczący sposób związana jest z sytuacją ekonomiczną gospodarki danego regionu. Negatywne zmiany w zakresie wzrostu gospodarczego mogą ograniczyć potencjalne możliwości rozwoju działalności Grupy Emitenta na tych rynkach.

Ryzyko związane z konkurencją ze strony innych podmiotów.

Na wyniki finansowe osiągnięte przez Emitenta może mieć wpływ obniżanie cen oferowanych usług przez firmy konkurencyjne. Strategia działania Emitenta koncentruje się na wzmacnianiu pozycji rynkowej i powiększaniu przewagi konkurencyjnej poprzez wysoką jakość produktów, oferowanie kompleksowych rozwiązań, elastyczność oferty, poszerzanie posiadanych i budowanie nowych kompetencji, stosowanie zaawansowanych technologii, a w przyszłości kontynuację oferowania nowych, własnych rozwiązań technicznych.

Obecnie w Polsce działają niemal wszystkie znaczące europejskie firmy oświetleniowe, co wpływa na zaostrzenie konkurencji, w szczególności, na rynku opraw oświetleniowych i lamp. Należy zauważyć, iż coraz większe znaczenie w wyborze oferty odgrywa cena, co skutkuje spadkiem marż dla podmiotów z branży. Konsolidacja i koncentracja kapitałowa firm konkurencyjnych w sektorze może spowodować dalszy spadek marż, co w efekcie może wpłynąć na wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju Emitenta.

Ryzyko walutowe

Spółka w odniesieniu do części obrotu realizowanego na rynkach międzynarodowych jest narażona na ryzyko zmian kursów walutowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez Emitenta sprzedaży towarów i usług na rynkach zagranicznych w walutach innych niż PLN – głównie w EUR i USD. W ramach Grupy Kapitałowej ryzyko jest niwelowane na drodze transakcji walutowych zawieranych pomiędzy spółkami z Grupy.

Czynniki wewnętrzne.

Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży.

Całą wartość przychodów ze sprzedaży Emitent generuje na rynku sprzętu oświetleniowego, na którym występuje charakterystyczna dla całej branży sezonowość sprzedaży. Większość prac wykończeniowych, w budowanych i remontowanych obiektach, inwestorzy prowadzą w sezonie jesienno-zimowym. W związku z powyższym przychody ze sprzedaży Emitenta są zwykle najniższe w pierwszym kwartale, a zdecydowany ich wzrost następuje w drugim półroczu.

Emitent jest organizacyjnie i funkcjonalnie przygotowany do funkcjonowania w tych warunkach. Dynamiczne systemy wynagrodzeń, sezonowość zatrudnienia, odpowiednia gospodarka mocami produkcyjnymi i zapasami półproduktów i produktów, pozwalają na łagodzenie skutków sezonowości rynków zbytu. Wzrost eksportu i kierowanie dostaw w różne regiony świata o różnych cyklach sezonowości lub jej braku skutkuje stopniową redukcją poziomu wpływu tego zjawiska.

Ryzyko związane z działalnością firm konkurencyjnych z Dalekiego Wschodu.

Producenci azjatyccy, głównie z Dalekiego Wschodu nieustannie stanowią konkurencję na rynku na jakim operuje spółka ES-SYSTEM S.A.. Cechą charakterystyczną ich wyrobów jest niższa cena i w wielu przypadkach niższa jakość oraz krótszy okres użytkowania. Coraz częściej jednak pojawiają się wyroby o dobrej i bardzo dobrej jakości.

Dla zmniejszenia tego ryzyka Emitent stale rozwija nowoczesne i zaawansowane technologicznie produkty, skupiając swoją aktywność w innych segmentach rynku. Równolegle prowadzone są prace nad wybranymi kluczowymi produktami realizowanymi w długich seriach, których optymalizacja konstrukcji i metod produkcji oraz zastosowane parametry energetyczne pozwalają na konkurowanie z tanimi produktami z Dalekiego Wschodu.

Ryzyko związane z toczącymi się postępowaniami procesowymi o dużym znaczeniu.

Nie dotyczy.

Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.

Informacja w załączniku nr 3 do raportu rocznego.

Informacje o podstawowych produktach, towarach lub usługach wraz z ich określeniem wartościowym i ilościowym oraz udziałem poszczególnych produktów, towarów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup w sprzedaży Grupy Emitenta ogółem, a także zmianach w tym zakresie w danym roku obrotowym.

Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży w tys. zł.:

	2015	2014
Przychody ze sprzedaży	181 183	166 096
Oświetlenie architektoniczne	99 241	81 333
Oświetlenie przemysłowe	29 991	28 133
Oświetlenie zewnętrzne	30 081	28 788
Akcesoria różne	17 340	22 379
Przychody ze sprzedaży usług	4 530	5 462

Segmentacja przychodów ze sprzedaży wg głównych kanałów dystrybucji w tys. zł.:

	4Q 2015	4Q 2014	Zmiana	2015	2014	Zmiana
Odbiorcy hurtowi	17 265	18 294	(1 029)	61 044	59 749	1 295
Udział w sprzedaży ogółem	9,5%	11,0%	-1,5 p.p.	33,7%	36,0%	-2,3 p.p.
Odbiorcy inwestyjni i wykonawcy	33 812	28 738	5 073	120 140	106 347	13 793
Udział w sprzedaży ogółem	18,7%	17,3%	1,4 p.p.	66,3%	64,0%	2,3 p.p.
Przychody ze sprzedaży	51 077	47 032	4 044	181 183	166 096	15 088

Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży w tys. zł.:

	2015	2014	2013
Przychody ze sprzedaży	181 183	166 096	161 268
Produktów	3 382	4 309	6 814
Usług	4 530	5 462	7 669
Towarów i materiałów	173 271	156 325	146 785

Informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne, oraz informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi, z określeniem uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców i dostawców, a w przypadku, gdy udział jednego odbiorcy lub dostawcy osiąga, co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem - nazwy (firmy) dostawcy lub odbiorcy, jego udział w sprzedaży lub zaopatrzeniu oraz jego formalne powiązania z Grupą Emitenta.

Dominującym rynkiem zbytu ES-SYSTEM S.A. jest rynek krajowy, na który przypadło w 2015 roku 83% przychodów ze sprzedaży ogółem. Na rynku krajowym głównymi klientami Grupy są firmy wykonawcze elektroinstalacyjne i ogólnobudowlane (generalni wykonawcy), inwestorzy, sieci hurtowe i hurtownie.

ES-SYSTEM S.A. dąży do utrzymywania równowagi pomiędzy sprzedażą w segmencie inwestycji i dystrybucji (hurtu) przy dalszym wzroście sprzedaży eksportowej. Większość sprzedaży eksportowej Emitenta w 2015 roku stanowiła sprzedaż do krajów Unii Europejskiej oraz obszaru Azji i Bliskiego Wschodu.

W 2015 roku w Grupie Kapitałowej ES-SYSTEM nie wystąpiła sprzedaż ani zakup dla jednego podmiotu przekraczająca 10% przychodów ze sprzedaży.

Informacje o zawartych umowach znaczących dla działalności Grupy Emitenta, w tym znanych umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami), umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji.

Umowy ubezpieczeniowe:

• Polisa obrotowa z dnia 22 grudnia 2010 roku nr RW/OP/14/00010179/2011 zawarta z Korporacją Ubezpieczeń Eksportowych S.A., której przedmiotem jest ubezpieczenie należności eksportowych przysługującym spółce od dłużników, którym korporacja przyznała limity kredytowe z terminem obowiązywania od 01 stycznia 2011 roku zawarta na czas nieokreślony wraz z Aneksem nr 2 z dnia 19.12.2012 roku, Aneksem nr 3 z 10.05.2013 roku oraz Aneksem nr 4 z 20.12.2013 roku (warunki od 1.01.2014). Polisa w części dotyczącej ubezpieczenia rynkowego wygasła z dniem 31 grudnia 2015 roku.

• Polisa obrotowa z dnia 5 maja 2015 roku nr 710845 zawarta z Towarzystwem Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. w Warszawie, której przedmiotem jest ubezpieczenie należności handlowych w obrocie krajowym i zagranicznym (ubezpieczenie rynkowe) od dłużników, którym Towarzystwo przyznało limity kredytowe z terminem obowiązywania od 1 maja 2015 roku. Polisa została zawarta na okres jednego roku i podlega automatycznemu przedłużeniu na kolejny rok o ile żadna ze stron, najpóźniej na 2 miesiące przed upływem bieżącego roku ubezpieczenia, nie dokona jej wypowiedzenia.

• Polisa ubezpieczenia mienia od wszelkiego ryzyka utraty lub uszkodzenia nr 90820 0833337 zawarta z Generali TU S.A. oraz z TUiR Warta S.A. z łączną sumą ubezpieczenia 28 999 200 zł oraz Polisa nr 90820 0833341 ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk z łączną sumą ubezpieczenia 2 388 904,00 zł na okres ubezpieczenia od 15 stycznia 2015 roku do 14 stycznia 2016 roku.

• Polisa ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym nr 90820 0833344 zawarta z Generali T.U. S.A. oraz TUiR Warta S.A. na sumę ubezpieczenia na jeden środek transportu 400 000 zł na okres od 15 stycznia 2015 roku do 14 stycznia 2016 roku oraz z sumą ubezpieczenia 400 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia.

• Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej architektów oraz inżynierów budownictwa nr 90820 0050701 zawarta z TUiR Warta S.A. oraz Generali TU S.A. do wysokości 1 000 000 zł na okres od 15 stycznia 2015 roku do 14 stycznia 2016 roku.

• Polisa Ubezpieczenia Szkód Powstałych w Następstwie Roszczeń z Tytułu Odpowiedzialności Członków Organów Spółki Kapitałowej nr 2361001241 zawarta z AIG Europe Limited Oddział w Polsce, z sumą ubezpieczenia 10 000 000 zł. na okres 14 marca 2015 do dnia 13 marca 2016 roku.

• Polisa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków i na czas podróży nr 0202006494 zawarta z AIG Europe Limited Oddział w Polsce na okres od 2 stycznia 2015 roku do 1 stycznia 2016 roku.

• Polisa ubezpieczenia kosztów leczenia w czasie zagranicznych podróży służbowych nr 436000057900 zawarta z Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. z sumą ubezpieczenia 20 000 EUR na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Polisa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do prowadzenia ksiąg rachunkowych zawarta z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z sumą ubezpieczenia 10 000 EUR na okres od 31 maja 2015 roku do dnia 30 maja 2016 roku.

Polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności lub posiadania mienia z włączeniem odpowiedzialności za wprowadzenie produktu do obrotu nr 908200050699 zawarta z Generali T.U. S.A. oraz TUiR Warta S.A. na sumę ubezpieczenia 20 000 000 zł na jeden i wszystkie wypadki na okres od 15 stycznia 2015 roku do 14 stycznia 2016 roku.

Wszystkie polisy zawarte na okres do stycznia 2016 roku zostały przedłużone na kolejny rok tj. do stycznia 2017 roku.

Ponadto Spółka posiada pełne ubezpieczenie flotowe wszystkich środków transportu (OC, AC, NW, PAP).

Informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Emitenta z innymi podmiotami oraz określenie jego głównych inwestycji krajowych i zagranicznych (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza jego grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania.

Spółka ES-SYSTEM S.A. tworzy Grupę Kapitałową ES SYSTEM, w której jest podmiotem dominującym i na dzień bilansowy w skład Grupy wchodzi:

ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. z siedzibą w Wilkasach - Emitent posiada 100% udziałów

ES-SYSTEM Scandinavia AB z siedzibą w Sztokholmie - Emitent posiada 75% udziałów

ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie - Emitent posiada 100% udziałów

Opis istotnych transakcji zawartych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami zależnymi na innych warunkach niż rynkowe wraz kwotami oraz informacjami określającymi charakter tych transakcji.

Pomiędzy podmiotami Grupy ES-SYSTEM w trakcie roku obrotowego nie zawierano transakcji na innych warunkach niż rynkowe.

Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych umowach dotyczących kredytów i pożyczek, z podaniem kwoty, rodzaju, wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności.

Na dzień 31.12.2015 roku nie występowały zobowiązania z tytułu kredytów.

Spółka Emitenta posiada zawartą umowę nr 07/120/06/Z/PX o współpracy z mBank S.A., w ramach której posiada limit kredytowy na korzystanie z produktów banku do kwoty 1 500 000 zł. Zabezpieczenie umowy o współpracę stanowi cesja globalna należności z dnia 21 września 2006 roku do kwoty 8 000 000 zł oraz weksel własny in blanco.

Prowizja przygotowawcza wyniosła 0,1% od kwoty podwyższenia limitu, prowizja od zaangażowania z tytułu gwarancji wynosi 0,1% miesięcznie dla gwarancji o okresie ważności od 21.11.2013 roku.

Umowa o współpracy zgodnie z aneksem nr 11 z dnia 7 listopada 2014 roku obowiązuje do dnia 18.12.2015 roku, a ostateczny termin ważności gwarancji został utrzymany do dnia 30 lipca 2018 roku.

Zgodnie z aneksem nr 13 z dnia 26 lutego 2016 roku limit kredytowy na korzystanie z produktów banku został zwiększony do kwoty 1 700 000 zł.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe

Brak kredytów i pożyczek w 2015 roku.

Informacja o udzielonych i otrzymanych poręczeniach i gwarancjach ze szczególnym uwzględnieniem poręczeń i gwarancji udzielonych jednostkom powiązanym.

Poręczenia w formie gwarancji dla podmiotów zewnętrznych

Lp.	Wystawca gwarancji	Beneficjent	Rodzaj zobowiązania	Kwota poręczenia	Waluta	Termin ważności	Charakter powiązań
1	mBank SA O/Kraków	Erbud Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07098KMB10 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	29 140,10	PLN	20.01.2016	Brak powiązań kapitałowych
2	mBank SA O/Kraków	ECE Szeged GmbH	Gwarancja nr 07008ZMB12 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	4 859,02	EUR	03.04.2017	Brak powiązań kapitałowych
3	mBank SA O/Kraków	Qumak Sekom S.A.	Gwarancja nr 07103KMB12 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	82 902,52	PLN	30.10.2017	Brak powiązań kapitałowych
4	mBank SA O/Kraków	Qumak Sekom S.A.	Gwarancja nr 07020KMB13 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	15 928,79	PLN	28.02.2016	Brak powiązań kapitałowych
5	mBank SA O/Kraków	IDS-BUS Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07051KMB13 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	28 791,31	PLN	02.03.2016	Brak powiązań kapitałowych
6	mBank SA O/Kraków	Dorbud S.A.	Gwarancja nr 07093KRM13 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	14 418,34	PLN	31.03.2017	Brak powiązań kapitałowych
7	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Poznań S.A.	Gwarancja nr 07040KRM14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	116 259,53	PLN	01.12.2016	Brak powiązań kapitałowych
8	mBank SA O/Kraków	Asseco Poland S.A.	Gwarancja nr 07045KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	82 500,00	PLN	01.09.2021	Brak powiązań kapitałowych
9	mBank SA O/Kraków	Multikino S.A.	Gwarancja nr 07054KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	24 946,84	PLN	30.04.2017	Brak powiązań kapitałowych
10	mBank SA O/Kraków	Warbud S.A.	Gwarancja nr 07065KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	15 958,52	PLN	28.02.2017	Brak powiązań kapitałowych
11	mBank SA O/Kraków	EIFAGE Polska Budownictwo S.A.	Gwarancja nr 07107KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	19 740,09	PLN	30.10.2017	Brak powiązań kapitałowych
12	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Poznań S.A.	Gwarancja nr 07103KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	65 795,40	PLN	07.12.2019	Brak powiązań kapitałowych
13	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Poznań S.A.	Gwarancja nr 07114KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	96 307,93	PLN	06.04.2017	Brak powiązań kapitałowych
14	mBank SA O/Kraków	Libra Projekt 2 Sp. z o.o. Lublin	Gwarancja nr 07118KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	53 765,37	PLN	26.09.2017	Brak powiązań kapitałowych
15	mBank SA O/Kraków	Budimex S.A.	Gwarancja nr 07022KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	165 000,00	PLN	20.02.2017	Brak powiązań kapitałowych
16	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Poznań S.A.	Gwarancja nr 07044KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	31 827,02	PLN	01.12.2016	Brak powiązań kapitałowych
17	mBank SA O/Kraków	Ziaja Ltd.	Gwarancja nr 07048KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	18 989,24	PLN	15.05.2020	Brak powiązań kapitałowych
18	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07073KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	4 929,72	PLN	31.12.2017	Brak powiązań kapitałowych
19	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07074KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	171 181,62	PLN	30.11.2017	Brak powiązań kapitałowych

20	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07075KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	54 000,00	PLN	30.03.2018	Brak powiązań kapitałowych
21	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07076KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	21 663,36	PLN	01.07.2019	Brak powiązań kapitałowych
22	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07077KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	9 169,63	PLN	01.10.2016	Brak powiązań kapitałowych
23	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07078KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	3 013,50	PLN	31.10.2019	Brak powiązań kapitałowych
24	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07079KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	6 792,18	PLN	31.10.2017	Brak powiązań kapitałowych
25	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07080KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	53 605,21	PLN	31.10.2019	Brak powiązań kapitałowych
26	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07081KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	30 284,72	PLN	30.11.2018	Brak powiązań kapitałowych
27	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07082KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	132 016,58	PLN	29.11.2017	Brak powiązań kapitałowych
28	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07083KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	5 319,75	PLN	30.06.2016	Brak powiązań kapitałowych
29	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07084KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	4 380,71	PLN	30.08.2016	Brak powiązań kapitałowych
30	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07085KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	32 476,93	PLN	03.10.2016	Brak powiązań kapitałowych
31	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07086KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	4 923,69	PLN	30.01.2018	Brak powiązań kapitałowych
32	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07095KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	259 300,45	PLN	30.09.2018	Brak powiązań kapitałowych
33	mBank SA O/Kraków	Strabag Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07104KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	50 990,00	PLN	01.07.2016	Brak powiązań kapitałowych
34	mBank SA O/Kraków	Mercury Engineering Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07106KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	68 957,45	PLN	28.02.2018	Brak powiązań kapitałowych
35	EULER HERMES	Asseco Poland S.A.	10/010004/2012 gwarancja właściwego usunięcia wad i usterek	55 605,67	PLN	15.11.2017	Brak powiązań kapitałowych
RAZEM:				4 859,02	EUR		
				1 830 882,17	PLN		

Informacje o udzielonych pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym Emitenta z podaniem kwoty, rodzaju, i wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności.

Brak udzielonych pożyczek.

Opis wykorzystania przez Emitenta wpływów z emisji (w przypadku emisji papierów wartościowych w okresie objętym raportem).

W okresie objętym raportem to jest w 2015 roku nie miał miejsca wpływ z emisji papierów wartościowych.

Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok.

Spółka ES-SYSTEM S.A. nie publikowała prognoz finansowych na 2015 rok.

Ocena, wraz z jej uzasadnieniem, dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Wszystkie podstawowe wskaźniki zadłużenia i płynności wskazują na brak zagrożeń dotyczących zdolności spółki ES-SYSTEM do generowania zysków i wywiązywania się z podjętych zobowiązań.

Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności.

W oparciu o przedstawione w niniejszym sprawozdaniu wyniki finansowe, a więc posiadane i wypracowane środki finansowe, poziom kapitałów własnych i zdolność kredytową Spółki, w ocenie Zarządu pozwolą zrealizować wszystkie zamierzenia inwestycyjne.

Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik.

Brak zdarzeń mających istotny wpływ na osiągnięty w 2015 roku wynik finansowy.

Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta i jego grupą kapitałową.

2015 rok nie przyniósł znaczących zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwem Emitenta i jego Grupy Kapitałowej.

Wszelkie umowy zawarte między Emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie.

W 2015 roku nie zawarto umów tego rodzaju.

Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiovych opartych na kapitale Emitenta, w tym programów opartych na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych (w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie), wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących Emitenta w przedsiębiorstwie Emitenta, bez względu na to, czy odpowiednio były one zaliczane w koszty, czy też wynikały z podziału zysku; w przypadku, gdy Emitentem jest jednostka dominująca, wspólnik jednostki współzależnej lub znaczący inwestor - oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych; jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym - obowiązek uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca ich zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym.

Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej:

Szczegółowe dane zawarte są w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w roku 2015, w punkcie Polityka Wynagrodzeń w ES-SYSTEM S.A. na stronie 9.

Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji (udziałów) Emitenta oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Emitenta, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (dla każdej osoby oddzielnie) [W przypadku spółek kapitałowych].

Zestawienie stanu posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące:

Osoba	Funkcja w dniu 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2015	Wartość nominalna udziałów
Bożena Ciupińska – pośrednio poprzez Augusta Investment Sp. z o.o.	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	12 125 355	4 001 367,15
Bogusław Pilszczek - pośrednio poprzez Bowen Investments S.a.r.l.	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	8 587 265	2 833 797,45
Jacek Wysocki – pośrednio poprzez Hedland Sp. z o.o.	Członek Rady Nadzorczej	4 966 902	1 639 077,66
Leszek Ciupiński	Członek Rady Nadzorczej	99 926	32 975,58
Mirosław Butryn	Wiceprezes Zarządu	50 133	16 543,89
Rafał Gawrylak	Prezes Zarządu	1 000	330,00

Informacje o znanych Emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

Na dzień bilansowy ani na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie są znane Emitentowi tego typu umowy.

Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Emitenta, wraz z opisem tych uprawnień.

Nie dotyczy.

Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych.

W 2015 roku nie było programu akcji pracowniczych.

Data zawarcia przez Emitenta umowy, z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta ta umowa.

31 maja 2015 roku została zawarta z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością umowa o dokonanie przeglądu jednostkowego półrocznego sprawozdania finansowego ES-SYSTEM S.A. oraz badania sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku z terminem wykonania umowy do dnia 28 lutego 2016 roku.

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłaconym lub należnym za rok obrotowy, odrębnie za: badanie rocznego sprawozdania finansowego, inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego, usługi doradztwa podatkowego, pozostałe usługi. (Informacje należy podać także dla poprzedniego roku obrotowego⁵).

Łączne wynagrodzenie wynikające z w/w umów wynosi 29 000 zł netto. Łączne wynagrodzenie za dokonanie badania sprawozdań finansowych za 2014 rok wyniosło 29 000 zł netto.

Pozostałe łączne wysokości wynagrodzenia, wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, należnego

⁵ Obowiązek uznaje się za spełniony po przez wskazanie miejsca zamieszczenia informacji w sprawozdaniu finansowym.

lub wypłaconego z innych tytułów niż określone w punkcie powyżej, dotyczącego danego roku obrotowego.

11 stycznia 2016 roku została zawarta umowa z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o dokonanie audytu podatkowego w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług za 2015 rok. Wynagrodzenie wynikające z w/w umowy wyniosło 11 000 zł netto.

5. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym.

1 stycznia 2016 roku Pan Waldemar Pilch objął funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. rozwoju biznesu zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej ES-SYSTEM S.A. z dnia 9 grudnia 2016 roku.

6. Oświadczenia Zarządu

Prawidłowość ewidencji

Zarząd ES-SYSTEM S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy roczne sprawozdanie finansowe oraz dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację finansową i majątkową spółki ES-SYSTEM S.A. oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności spółki ES-SYSTEM S.A. w 2015 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji spółki ES-SYSTEM S.A. włączając w to opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu do badania

Zarząd ES-SYSTEM S.A. oświadcza, że Kancelaria Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Sp. z o.o., z siedzibą w Katowicach - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania jednostkowego sprawozdania rocznego ES-SYSTEM S.A. został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy Członków Zarządu

Podpisy osób reprezentujących Spółkę

Rafał Gawrylak - Prezes Zarządu

Mirosław Butryn - Wiceprezes Zarządu

Waldemar Pilch - Wiceprezes Zarządu